

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

2019 m. lapkričio 20 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėja Ina Kirkutienė, spręsdama pareiškėjų ... <234 asmenų>... grupės (toliau – pareiškėjų grupė) skundu atsakovams Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai ir valstybės įmonei „Valstybinių miškų urėdija“ dėl sprendimų panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus,

n u s t a t ė:

Pareiškėjai 2018 m. gruodžio 3 d. kreipėsi į apylinkės teismą su grupės ieškiniu, prašydami uždrausti atsakovui Lietuvos valstybei, atstovaujamai Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir valstybės įmonės (toliau – ir VĮ) Valstybinių miškų urėdija, atlikti veiksmus – „Natura 2000“ teritorijose valstybiniuose miškuose vykdyti pagrindinius (plynuosius ir atrankinius) miško kirtimus.

Specialioji teisėjų kolegija bylos rūšinio teisingumo bendrosios kompetencijos ar administraciniam teismui klausimams spręsti (toliau – Teisingumo kolegija) 2019 m. vasario 13 d. nutartimi pripažino, kad ginčas teisingas administraciniam teismui, ir persiuntė bylą Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2019 m. vasario 19 d. nutartimi nustatė terminą pareiškėjams iki 2019 m. kovo 5 d. pašalinti nustatytus skundo trūkumus, t. y. pateikti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 24 ir 25 straipsnių reikalavimus atitinkantį skundą, be kita ko, nurodyti konkrečius viešojo administravimo subjekto(ų) galbūt neteisėtus veiksmus (aktus) ir kt., pateikti skundžiamus aktus.

Pareiškėjai 2019 m. kovo 6 d. pateikė grupės skundą, prašydami:

1. panaikinti Aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. raštu Nr. (12-6)-D8(E)-1185 (toliau – ir 2018 m. lapkričio 12 d. raštas) ir 2018 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. (12-6)-D8-5758 (toliau – ir 2018 m. gruodžio 7 d. raštas) priimtą sprendimą, kuriuo atsisakoma patenkinti grupės pareiškėjų vardu 2018 m. spalio 18 d. pretenzijoje-pranešime pateiktą prašymą kreiptis į institucijas, atsakingas už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, ir nustatyti „Natura 2000“ teritorijose ir joms artimoje aplinkoje vykdomų ir planuojamų vykdyti miškų kirtimo ūkinių veiklų poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą;
2. panaikinti Aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. raštu ir 2018 m. gruodžio 7 d. raštu priimtą administracinį sprendimą, kuriuo nurodoma, kad miško kirtimams, kai neketinama keisti žemės naudojimo, nors jis ir yra Europos ekologinio tinko „Natura 2000“ teritorijoje,

reikšmingumo nustatymas ir poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas ir nėra teisinio pagrindo ūkinės veiklos subjektams nurodyti kreiptis į institucijas, atsakingas už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą dėl planuojamos ūkinės veiklos reikšmingumo nustatymo;

3. įpareigoti VĮ Valstybinių miškų urėdiją kreiptis į direkcijas, kurių administruojamose teritorijose yra įsteigtos „Natura 2000“ teritorijos arba kurioms tokios teritorijos priskirtos vertinimui Valstybės saugomų teritorijų tarnybos įsakymu, dėl Lietuvos Respublikoje esančiose „Natura 2000“ teritorijose – pagal sąrašus, patvirtintus aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210, 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-281 ir 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 – vykdomų ir planuojamų vykdyti pagrindinių miško kirtimų ūkinių veiklų valstybiniuose miškuose poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo;

4. įpareigoti Vyriausybę, Aplinkos ministeriją ir VĮ Valstybinių miškų urėdiją nutraukti neteisėtus veiksmus – sustabdyti valstybinių miškų pagrindinius miško kirtimus Lietuvos Respublikoje esančiose „Natura 2000“ teritorijose – pagal sąrašus, patvirtintus aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210, 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-281 ir 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 – iki tol, kol bus gautos atitinkamų teritorijų ūkinių veiklų reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms išvados.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2019 m. kovo 12 d. nutartimi atsisakė priimti grupės skundą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, išnagrinėjęs pareiškėjų grupės atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2019 m. kovo 12 d. nutarties, 2019 m. birželio 26 d. nutartimi iš dalies jį tenkino, t. y. panaikino skundžiamą nutartį ir perdavė skundo priėmimo klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2019 m. liepos 11 d. nutartimi nustatė terminą pareiškėjams iki 2019 m. liepos 25 d. pašalinti skundo trūkumus, t. y. pateikti grupės skundą, kuriame būtų aiškiai nurodytas skundo pagrindas ir dalykas, pateikti skundžiami sprendimai, nurodyti atsakovai.

Pareiškėjai 2019 m. liepos 24 d. pateikė prašymą dėl išplėstinės teisėjų kolegijos sudarymo, 2019 m. liepos 11 d. teismo nutarties išaiškinimo ir termino trūkumams pašalinti pratęsimu.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2019 m. liepos 26 d. nutartimi nutarė pareiškėjų grupės skundą laikyti nepaduotu ir grąžinti jų atstovui sumokėtą 300 Eur žyminį mokesťį.

Pareiškėjai atskiruoju skundu kreipėsi į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisumą, prašydami panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2019 m. liepos 26 d. nutartį ir klausimą išspręsti iš esmės – grupės skundą priimti, taip pat prašė kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinę Teismą bei sudaryti išplėstinę teisėjų kolegiją grupės skundo priėmimo klausimui spręsti.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2019 m. spalio 16 d. nutartimi pareiškėjų grupės atskirąjį skundą tenkino iš dalies: panaikino Vilniaus apygardos administracinio teismo 2019 m. liepos 26 d. nutarties dalį, kuria atsisakyta priimti pareiškėjų grupės skundo reikalavimus panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. raštu Nr. (12-6)-D8(E)-1185 ir 2018 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. (12-6)-D8-5758 priimtą sprendimą, kuriuo atsisakoma patenkinti grupės pareiškėjų vardu 2018 m. spalio 18 d. pretenzijoje-pranešime pateiktą prašymą kreiptis į institucijas, atsakingas už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, ir nustatyti „Natura 2000“ teritorijose ir joms artimoje aplinkoje vykdomų ir planuojamų vykdyti miškų kirtimo ūkinių veiklų poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą; taip pat sprendimą, kuriuo nurodoma, kad miško kirtimams, kai neketinama keisti žemės naudojimo, nors jis ir yra Europos ekologinio tinko „Natura 2000“ teritorijoje, reikšmingumo nustatymas ir poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas ir nėra teisinio pagrindo ūkinės veiklos subjektams nurodyti kreiptis į

institucijas, atsakingas už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą dėl planuojamos ūkinės veiklos reikšmingumo nustatymo, ir šioje dalyje perdavė skundo priėmimo klausimą pirmosios instancijos teismui spręsti iš naujo. Likusių Vilniaus apygardos administracinio teismo 2019 m. liepos 26 d. nutarties dalį apeliacinės instancijos teismas paliko nepakeistą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2019 m. lapkričio 5 d. nutartimi nustatė pareiškėjų grupei terminą iki 2019 m. lapkričio 18 d. pašalinti skundo trūkumus: pateikti įrodymus, patvirtinančius Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. rašto Nr. (12-6)-D8(E)-1185 ir 2018 m. gruodžio 7 d. rašto Nr. (12-6)-D8-5758 įteikimo (gavimo) datą.

Šalindama skundo trūkumus, pareiškėjų grupė 2019 m. lapkričio 6 d. pateikė įrodymus apie skundžiamų aktų įteikimo datą, o 2019 m. lapkričio 20 d. – pakartotinį prašymą atnaujinti skundo padavimo teismui terminą.

ABTĮ 29 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, jeigu specialus įstatymas nenustato kitaip, skundas (prašymas) administraciniam teismui paduodamas per vieną mėnesį nuo skundžiamo akto paskelbimo arba individualaus akto ar pranešimo apie veiksmą (neveikimą) įteikimo suinteresuotai šaliai dienos.

Pareiškėjai 2019 m. lapkričio 6 d. rašte, adresuotame teismui nurodė ir pateikė tai patvirtinančius įrodymus, kad skundžiamas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. raštas Nr. (12-6)-D8(E)-1185 yra gautas 2018 m. lapkričio 13 d. 14:31 val. elektroniniu paštu. Tai patvirtina dokumento gavimo elektroninis laiškas. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. gruodžio 7 d. raštas Nr. (12-6)-D8-5758 yra gautas 2018 m. gruodžio 10 d. paštu. Gavimą patvirtina pašto antspaudas ant voko. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad skundas dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. rašto Nr. (12-6)-D8(E)-1185 administraciniam teismui galėjo būti paduotas iki 2018 m. gruodžio 12 d. imtinai, o skundas dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. gruodžio 7 d. rašto Nr. (12-6)-D8-5758 – iki 2019 m. sausio 7 d. imtinai. Pareiškėjų grupė į teismą su skundu, kuriame buvo reiškiami reikalavimai dėl nurodytų administracinių aktų, kreipėsi 2019 m. kovo 7 d., t. y. praleidę skundo padavimo teismui terminą.

ABTĮ 30 straipsnio 1 dalis nustato, kad pareiškėjo prašymu administracinis teismas skundo padavimo terminus gali atnaujinti, jeigu bus pripažinta, kad terminas praleistas dėl svarbios priežasties ir nėra aplinkybių, nurodytų šio įstatymo 33 straipsnio 2 dalies 1–8 punktuose. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pripažįstama, kad svarbiomis termino praleidimo priežastimis laikytinos tik objektyvios, nuo pareiškėjo valios nepriklausiosios aplinkybės sutrukdžiusios laiku kreiptis į teismą dėl pažeistos teisės gynimo (2012 m. balandžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA492-2/2012).

Pareiškėjų grupė 2019 m. kovo 7 d. pateikė teismui prašymą dėl praleisto termino Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. ir 2018 m. gruodžio 7 d. raštams apskūsti atnaujinimo, kuriame termino praleidimo priežastis sieja su proceso teisės specifika, bendrosios kompetencijos teismui pateiktą grupės ieškinį performuluojant į administracinių bylų teisenos taisyklės atitinkantį grupės skundą. Prašo atsižvelgti į tai, kad siekiant pareikšti grupės ieškinį Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 441² straipsnyje yra nustatyta privaloma išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka. Remiantis šia tvarka grupės atstovas privalėjo pateikti atitinkamą pretenziją-pranešimą apie grupės ketinimą kreiptis į teismą dėl grupės ieškinio (skundo) bylos iškėlimo ir nustatyti ne trumpesnę kaip trisdešimt dienų terminą pretenzijoje nurodytiems reikalavimams įvykdyti. Pažymi, kad grupės ieškinys teismui buvo pateiktas 2018 m. gruodžio 3 d., t. y. netgi anksčiau, negu į pareikštą pretenziją atsakė Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija skundžiamu 2018 m. gruodžio 7 d. raštu. Pareiškėjų grupė taip pat pažymi, kad ji su ieškiniu kreipėsi į bendrosios kompetencijos teismą nustatyta tvarka ir tokiu būdu aiškiai išreiškė valią dėl

ginčo dalyko, kurį pakankamai tiksliai apibūdino Teisingumo kolegija ir kuris tik dėl procesinės specifikos negalėjo būti suformuluotas pagal dabartinį reikalavimą anksčiau. Tuo tarpu grupės skundu išdėstyta ginčo esmė bei teisiniai pagrindai yra tapatūs buvusiam grupės ieškiniui, o jo perdavimas Teisingumo kolegijai siekiant nustatyti teisingumą tik patvirtina procesinį ginčo nevienareikšmiškumą.

Pažymėtina, kad teisė kreiptis į teismą gali būti įgyvendinta tik įstatymų nustatyta tvarka, t. y. laikantis įstatymuose (šiuo atveju – ABTĮ) nurodytų kreipimosi į teismą sąlygų, įskaitant ir kreipimosi į teismą terminus.

Byloje nenustatyta jokių objektyvių, nuo pareiškėjų grupės valios nepriklausiusių aplinkybių, dėl kurių kreipimosi į administracinį teismą terminas buvo praleistas. Pareiškėjų grupės prašyme nurodyta aplinkybė, kad jie kilusį ginčą mėgino spręsti civiline teisine tvarka kreipdamiesi į bendrosios kompetencijos teismą su prevenciniu ieškiniu, teismo vertinimu, yra pačių pareiškėjų pasirinktas savo ar viešojo intereso gynimo būdas ir ši aplinkybė nesudaro pagrindo laikyti ją svarbia priežastimi, dėl kurios turėtų būti atnaujintas kreipimosi į administracinį teismą terminas. Nei kreipimėsi į bendrosios kompetencijos teismą su prevenciniu ieškiniu, nei po jo, gavę Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. gruodžio 7 d. raštą, pareiškėjai jokių reikalavimų dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aktų nereiškė ir jokių abejonių dėl šių aktų teisėtumo prevenciniame ieškinyje neišsakė. Pažymėtina, kad reikalavimai skundžiamų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aktų atžvilgiu buvo suformuluoti tik 2019 m. kovo 6 d. patikslintame skunde, teismui išaiškinus tokią teisę.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, teismas daro išvadą, kad pareiškėjų grupei nebuvo jokių kliūčių su skundu dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. rašto Nr. (12-6)-D8(E)-1185 ir 2018 m. gruodžio 7 d. rašto Nr. (12-6)-D8-5758 laiku kreiptis į teismą, t. y. veikti operatyviai, laikantis rūpestingumo ir atidumo imperatyvų, todėl tenkinti pareiškėjų grupės prašymą ir atnaujinti skundo dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. rašto Nr. (12-6)-D8(E)-1185 ir 2018 m. gruodžio 7 d. rašto Nr. (12-6)-D8-5758 padavimo teismui terminą nėra pagrindo.

Neatnaujinus skundo padavimo teismui termino, skundą dėl reikalavimo panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. raštu Nr. (12-6)-D8(E)-1185 ir 2018 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. (12-6)-D8-5758 priimtą sprendimą, kuriuo atsisakoma patenkinti grupės pareiškėjų vardu 2018 m. spalio 18 d. pretenzijoje-pranešime pateiktą prašymą kreiptis į institucijas, atsakingas už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, ir nustatyti „Natura 2000“ teritorijose ir joms artimoje aplinkoje vykdomų ir planuojamų vykdyti miškų kirtimo ūkinės veiklos poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą, taip pat sprendimą, kuriuo nurodoma, kad miško kirtimams, kai neketinama keisti žemės naudojimo, nors jis ir yra Europos ekologinio tinko „Natura 2000“ teritorijoje, reikšmingumo nustatymas ir poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas ir nėra teisinio pagrindo ūkinės veiklos subjektams nurodyti kreiptis į institucijas, atsakingas už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą dėl planuojamos ūkinės veiklos reikšmingumo nustatymo **atsisakytina priimti** (ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 9 punktas)

Atsisakius priimti skundą grupės atstovui Sauliui Dambrauskui grąžintinas už pareiškėjus sumokėtas 300 Eur žyminis mokestis (ABTĮ 38 str. 1 d. 3 p.).

Teismas, vadovaudamasis, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 1 dalimi, 2 dalies 9 punktu, 38 straipsnio 1 dalies 3 punktu 107–108 straipsniais,

n u t a r i a:

Atsisakyti priimti pareiškėjų ...<234 asmenų>... grupės skundą dėl reikalavimų panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. raštu Nr. (12-6)-D8(E)-1185 ir 2018 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. (12-6)-D8-5758 priimtą sprendimą, kuriuo atsisakoma patenkinti grupės pareiškėjų vardu 2018 m. spalio 18 d. pretenzijoje-pranešime pateiktą prašymą kreiptis į institucijas, atsakingas už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, ir nustatyti „Natura 2000“ teritorijose ir joms artimoje aplinkoje vykdomų ir planuojamų vykdyti miškų kirtimo ūkinių veiklų poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą, taip pat sprendimą, kuriuo nurodoma, kad miško kirtimams, kai neketinama keisti žemės naudojimo, nors jis ir yra Europos ekologinio tinko „Natura 2000“ teritorijoje, reikšmingumo nustatymas ir poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas ir nėra teisinio pagrindo ūkinės veiklos subjektams nurodyti kreiptis į institucijas, atsakingas už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą dėl planuojamos ūkinės veiklos reikšmingumo nustatymo.

Šiai nutarčiai įsiteisėjus, grupės atstovui Sauliui Dambrauskui grąžinti 300 (trys šimtai) eurų žyminį mokestį.

Nutartis per 7 (septynias) kalendorines dienas nuo jos patvirtintos kopijos (nuorašo) įteikimo dienos gali būti skundžiama atskiruoju skundu Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėja

Ina Kirkutienė